

Dorpsplan Gorssel

een groene kern met kansen

WONEN

BUITENGEBIED

TOEGANG TOT DE IJSSEL

GROEN

VERKEER

VOORZIENINGEN

WERKEN & ONDERNEMEN

Werkgroep Dorpsplan [dorpsplangorssel@gmail.com]

Gerard Boere

Wilma Bouman

Wim Dwarshuis

Mieke Geerlink

Conny van Manen

Wim Peters

Andrea van Schie

Teun Woertman

Jan van Dommelen (Vereniging Kleine Kernen)

Ruud Ruter (Vereniging Kleine Kernen)

Colofon

Vormgeving/opmaak: Leo Vegting, Gorssel

Druk: Gemeente Gorssel

© Werkgroep Dorpsplan, juni 2008

Dorpsplan Gorssel

een groene kern met kansen

WONEN	9
BUITENGEBIED	13
TOEGANG TOT DE IJSSEL	15
GROEN.....	17
VERKEER.....	19
VOORZIENINGEN	21
WERKEN & ONDERNEMEN	25

Woord vooraf

De gemeente Lochem heeft aan alle kleine kernen gevraagd een dorpsplan te maken, d.w.z. een door de bewoners gedragen visie op de ontwikkeling van de betreffende kern. Inmiddels zijn er enkele dorpsplannen af; in sommige kernen is men nog bezig. De Dorpsraad Gorssel heeft in 2007 een werkgroep in het leven geroepen om het dorpsplan voor Gorssel te maken. Deze werkgroep wordt gevormd door inwoners van de kern Gorssel, onder wie twee leden van de Dorpsraad, en twee procesbegeleiders van de Vereniging Kleine Kernen.

De werkgroep is meteen enthousiast aan de slag gegaan. Vanaf november is de bevolking opgeroepen om zoveel mogelijk ideeën aan te leveren. Ruim 140 mensen hebben tijdens de door de werkgroep georganiseerde 'startbijeenkomst' hun ideeën en wensen op papier gezet. Degenen die verhinderd waren, konden via een enquête hun inbreng leveren; ook daar is gebruik van gemaakt. De Stichting voor Sociaal Cultureel Werk heeft meegeholpen de ideeën die leven bij jongeren, te inventariseren. Ook is de Werkgroep Dorpsplan op bezoek gegaan bij De Borkel om te horen welke ideeën de bewoners en bezoekers van dat tehuis hebben. De inbreng van de bewoners is samengevat in bijlage 4: Aandachtspuntenanalyse.

In dit dorpsplan is de visie verwoord van de inwoners: hoe zij willen dat Gorssel zich de komende jaren gaat ontwikkelen. Wat zij belangrijk vinden als het gaat om het karakter van het dorp, wat zij beslist willen behouden, wat er nog verbeterd kan worden. En ook: wat zij willen dat er niet gaat gebeuren.

Het was voor de werkgroep van tevoren spannend of er voldoende reacties zouden komen voor het ontwikkelen van een gezamenlijke visie. Het kan natuurlijk altijd meer en beter, toch is de werkgroep tevreden over het aantal inwoners dat heeft gereageerd. Wel heeft zij gemerkt dat het lastig is de groep van 30-55 jaar voldoende te motiveren zijn inbreng te leveren.

Op basis van de inbreng van burgers heeft de werkgroep een concept op papier gezet. Dit concept is vervolgens besproken met verschillende partijen: de werkgroep dankt beleidsambtenaren, de Groene Waarden, politie, 't Trefpunt, het

Recreatieschap, LTO en Oranjewoud dat zij als klankbord hebben gefungeerd. Hun reacties waren waardevol voor de totstandkoming van dit dorpsplan.

De leden van de werkgroep hopen dat dit dorpsplan een impuls geeft om actief mee te denken en mee te werken aan de realisatie van ideeën die door inwoners zijn aangedragen.

- dorpsplangorssel@gmail.com

Inleiding

Gorssel staat alom bekend als een mooi, groen en welvarend dorp. En dat het dorp ook door de bevolking zelf gewaardeerd wordt, blijkt wel: men is over het algemeen tevreden met de woonomgeving en met het voorzieningenniveau. De grootste kwaliteiten van Gorssel zijn volgens allen:

- het landelijke karakter van de dorpskern en directe omgeving;
- de ligging aan de IJssel;
- de verbinding met een uitgestrekt buitengebied, waarin zowel uiterwaarden als delen met een coulisselandschap voorkomen;
- het landelijke wonen met voorzieningen voor directe levensbehoeften in de dorpskern en twee steden met een hoog niveau van essentiële voorzieningen (ziekenhuizen o.a.) op relatief korte afstand.

Het is met name dit landelijke karakter van het dorp dat behouden zou moeten worden. Men neemt niet stelling tegen de uitbreiding van het dorp, maar de mogelijke groei mag niet ten koste gaan van dit karakter. In brede zin worden kritische geluiden gehoord over de 'verrommeling' van het (aanzicht van) het dorp. De wens is geuit het centrum tot beschermd dorpsgezicht te verklaren.

Streef naar een meer integrale aanpak van de ontwikkeling van Gorssel, die gericht is op het behoud van het landelijke karakter van het dorp zonder dat het een museumdorp wordt. Zorg voor een levendige uitstraling. Versterk het groene karakter van het dorp. (A1) ¹

Betrek de bewoners bij het beleid waarbij er aandacht is voor het tegengaan van ongewenste ontwikkelingen binnen Gorssel op alle terreinen van het maatschappelijk gebeuren: woningbouw, beplanting, onderhoud, handhaving en uitbreiding van culturele en maatschappelijke voorzieningen, verkeer et cetera. (A2)

In de volgende hoofdstukken worden alle onderwerpen op hoofdlijnen uitgewerkt met inachtneming van de geformuleerde wensen, suggesties etc. Bij die uitwerking is aandacht gegeven aan binnen de gemeente Lochem, de

Stedendriehoek en de provincie Gelderland bestaand beleid en vigerende regelgeving, zoals vastgelegd in bijvoorbeeld de Welstandsnota Lochem 2007, de Visie Buitengebied Lochem 2007, het Landschapsontwikkelingsplan dat Lochem gezamenlijk met Bronckhorst en Zutphen voorbereidt, de Structuurvisie Wonen en Werken Lochem 2007-2015, Dé Groene Visie van Lochem 2006, de nota Lochemse Kernen in Woonzorg-perspectief, de Regionale Structuurvisie Stedendriehoek 2030 en de Nota Belvédère (over de relatie cultuurhistorie en ruimtelijke inrichting). Hierbij moet worden aangetekend dat voor de kern en het buitengebied van Gorssel herziening van de bestemmingsplannen nog niet in procedure is; de procedure voor het bestemmingsplan buitengebied zal binnenkort starten als onderdeel van het hele bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Lochem. Verder werkt de gemeente Lochem samen met Apeldoorn, Zutphen, Brummen en Voorst aan een regionaal beleidskader 'Functieverandering van vrijkomende agrarische gebouwen in het buitengebied'.

De uitkomsten van de startbijeenkomst, de enquêtes en de interviews laten zien dat er onderwerpen zijn die duidelijk naar voren springen. Dorpsbewoners hebben op allerlei gebieden ideeën en suggesties en geven aan waar hun prioriteiten liggen. Het volgende lijstje aangereikte thema's staat in volgorde van prioriteit.

- Wonen
- Buitengebied
- Groen
- Verkeer
- Voorzieningen
- Werken & ondernemen
- Overig

Deze volgorde is ook gebruikt voor de hoofdstukken. Omdat toegang tot de IJssel door zoveel mensen werd genoemd is dit thema een extra hoofdstuk geworden.

¹ De nummering binnen de kaders correspondeert met de nummering in het Actieplan, Bijlage 1.

**BOUWKAVEL VOOR DE BOUW
VAN EEN ROYAAL LANDHUIS**

Grondoppervlakte: ruim 2.100 m²

Bestemmingscategorie W3

Geen aannemer/
architect verplichting

€ 499.000,- K.v.v.

VERKOCHT

THOMA
MAKELAARS

0575 491 455
WWW.THOMA.NL

Wonen

In Gorssel wonen 3.840 mensen, die in 1487 woningen in de kern van Gorssel leven en in 189 woningen in het buitengebied.

In de nota Belvédère wordt voor Gorssel gesproken van 'een karakteristieke dorpskern'. De Welstandsnota Lochem uit 2007 noemt specifiek de karakteristieke kern rondom de kerk en ook de Hoofdstraat krijgt een positieve waardering. Men noemt die gebieden evenwichtig, met een sterke ruimtelijke kwaliteit. Verder wordt geconstateerd dat de woongebieden in Gorssel qua opbouw en woningtypen onderling sterk verschillen, maar wel alle dezelfde karakteristieke groene, bosachtige sfeer hebben die kenmerkend is voor Gorssel. De groenstructuur met open plekken en bossen is bepalend voor de kwaliteit van de woonomgeving.

Bouwlocaties

De gemeente Lochem heeft als bestaand beleid dat inbreiden (gebruik maken van nog open ruimten binnen de bestaande kernen) gaat vóór uitbreiden (bouwen op open gronden aan de rand van de kernen). Drie locaties zijn in de kern Gorssel aangewezen voor mogelijke inbreiding: de Beukenlaan, de Veldhofstraat en het weilje van Mogenzomp. Op de twee eerst genoemde locaties is het bouwproces gestart. Volgens de structuurvisie Wonen en Werken bieden deze locaties ruimte aan circa 81 woningen en appartementen. Daarnaast zijn er twee uitbreidingsgebieden aangeduid in de Structuurvisie Wonen en Werken: Reuekamp-Zuid (150-200 woningen) en een gebied aan de oostzijde van Gorssel (30-50 woningen; kleinschalige woningbouw). De gemeenteraad heeft in september 2007 ingestemd met de Structuurvisie Wonen en werken 2007-2015. De in de Structuurvisie onderkende woningbehoefte is belangrijk hoger dan in het verderop genoemde rapport van bureau Ecorys. Er zal nader onderzoek, ook in provincieverband, naar de woningbehoefte moeten plaatsvinden voordat ingrijpende besluiten genomen kunnen worden over nieuwe woningbouwlocaties. (Bron: Bouwen aan Lochem, Structuurvisie wonen en werken 2007-2015.)

De provincie heeft voor het versterken van het regionale stedelijk netwerk als uitgangspunt dat bundeling het leidende principe is. Dit houdt in dat het regionale programma voor wonen, werken en voorzieningen zoveel mogelijk binnen het

stedelijke netwerk, het bundelingsgebied van de Stedendriehoek, gerealiseerd dient te worden. Voor de gemeente Lochem geldt dat de kernen Epse, Gorssel en Eefde in het bundelingsgebied vallen. De opnamecapaciteit van het bestaande stedelijke en dorpse bebouwd gebied dient ten volle te worden benut: inbreiding boven uitbreiding is daarbij leidend. (Bron: Regionale structuurvisie Stedendriehoek die medio 2007 is vastgesteld.)

En wat wil de bevolking? Bouwen op basis van een realistische en goed onderbouwde meerjarenraming, dat is wat de bevolking van Gorssel wenst; uitbreiden boven inbreiden, in kleine stapjes volgens een proces van 'organische groei'.

Woningzoekenden

Uitbreiding moet bedoeld zijn voor de eigen Gorsselse behoefte en niet voor de regio, zegt de Gorsselse bevolking. In dat licht moet er ook worden gekeken naar de bouwlocatie Reuekamp-Zuid, een landschappelijk waardevol essengebied. Het in maart 2008 verschenen rapport van het bureau Ecorys, opgesteld in opdracht van de Werkgroep Reuekamp-Zuid, is in dit opzicht heel verhelderend. Dit ook omdat het rapport ingaat op regionale en landelijke trends (die een langzame inkrimping van de bevolking signaleren, te beginnen aan de 'randen van Nederland') en die vertaalt naar lange-termijnbeleidsuitgangspunten voor het dorp.

Ook ten aanzien van de doelgroepen waarvoor gebouwd wordt, moet de onderbouwing solide zijn. Er moet in ieder geval voldoende gebouwd worden voor starters en eenoudergezinnen, er moeten goede eengezinswoningen beschikbaar zijn en, waar mogelijk, in of bij het centrum levensloopbestendige woningen voor senioren en mensen met een handicap.

Volgens de nota De Lochemse kernen in woonzorg-perspectief (januari 2008) is met name in de kern van Gorssel sprake van een behoorlijke vergrijzing (13% van de bevolking is 75 jaar of ouder en dat percentage zal de komende jaren verder toenemen). Tegelijk wordt geconstateerd dat de 'zorguren' in Gorssel onder het gemiddelde blijven, hetgeen een direct gevolg is van het goed functionerende zorgsteunpunt in De Borkel. De nota constateert dat er in 2008 in Gorssel geen grote urgentie is voor 'wonen met zorg', zolang de welzijnsvoorzieningen in De Borkel en Den Oldenhof op het (geplande) niveau blijven.

Woningtypen

In tegenstelling tot de Structuurvisie Wonen en Werken van de gemeente Lochem laat de inventarisatie van de Werkgroep Dorpsplan zien dat men aan beperkte uitbreiding de voorkeur geeft boven inbreiding. Liever met mate bouwen aan de rand van het dorp dan de zo karakteristieke open ruimten in de bebouwde kom opvullen of, wat verder weg, het open buitengebied belasten.

In verband hiermee is het misschien nodig om nog eens kritisch te kijken naar de gevolgen van de rood-voor-rood regeling op het grondgebied van de gemeente Lochem. In de Regionale Structuurvisie staat *'dat versterking van het landschap kan plaatsvinden met kleinschalige extensieve woonvormen met verplichte landschapsbouw. Nader uitgewerkt moet worden hoe dit kan aansluiten op het nieuwe beleid rond vrijkomende bebouwing.'*

Op zich is deze regeling een interessant uitgangspunt dat ook vanuit regionaal beleid wordt gestimuleerd, bijvoorbeeld door vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen te bestemmen voor hoogwaardig wonen en werken. Gekeken zou moeten worden naar een iets andere uitvoering van de regeling: het toegestane bouwvolume niet realiseren op de plaats van de afgebroken opstallen maar toewijzen in de uitbreidingsgebieden aan de rand van het dorp. Dit is om te vermijden dat het landelijk karakter aangetast wordt door nieuwbouw die weinig past bij de naburige oude boerderijen.

Qua soort woningen moet nieuwbouw aansluiten bij de omgeving, dus passen in het dorpsgezicht; geen hoogbouw derhalve.

Als voorbeelden hoe het niet moet, worden genoemd: het oude Rabobankgebouw, waarin nu het Kruidvat is gehuisvest en het nog te bouwen pand in de Hoofdstraat naast bakker G. van Helvoort. De vraag hierbij rijst in hoeverre de welstandsnota uitgangspunt is voor het beleid van de welstandscommissie en of de gemeente hierop toezicht houdt. Als voorbeeld hoe het wel zou kunnen en moeten: de witte woningen aan de Veldhofstraat bij de Kamperweg.

Voorwaarden die gesteld moeten worden bij toekomstige uitbreidingen zijn dat er duurzaam gebouwd wordt en dat de nieuwe bebouwing gepaard gaat met voldoende 'groene longen' om de groene uitstraling van het dorp in de nieuwbouw te continueren.

In de Welstandsnota Lochem is sprake van verschillende welstandsniveaus, waarbij niveau 1 bedoeld is voor gebieden waarbij het welstandstoezicht gericht is op het voorkomen van aantasting van de ruimtelijke karakteristiek en het versterken van de

bestaande kwaliteit, dus speciaal voor gebieden die van groot belang zijn voor het aanzicht van de gemeente. De gemeentelijke monumenten vallen onder niveau 1. Het historisch dorpsgebied van Gorssel valt nu onder welstandsniveau 2, maar zou ook op niveau 1 gebracht kunnen worden. De rest van de dorpsgebieden, inclusief de groengebieden in het dorp, zijn nu welstandsniveau 3. Dat betekent dat ingrepen in de bestaande architectuur zonder veel problemen kunnen worden verdragen. Gekeken moet worden welke (groen)gebieden voor een betere bescherming onder welstandsniveau 2 gebracht moeten worden.

Markante gebouwen, zoals Den Oldenhof, mogen niet verdwijnen, maar dienen uiteraard wel aangepast te worden aan de eisen van de moderne tijd, binnen de stijl waarin ze oorspronkelijk zijn gebouwd; een functieverandering is daarbij niet uitgesloten. De architectuur in het centrum die bepalend is voor het dorpsgezicht, zou in zijn totaliteit beter beschermd moeten worden.

Visie wonen: schep absolute duidelijkheid over kaders en aannames die het bouwen in de komende jaren bepalen; neem initiatieven voor het beschermen van het dorpsgezicht en het buitengebied waar dat nog niet is gebeurd.

- Breng de structuurvisie (regionaal + Lochem) in lijn met de wensen van de bevolking: liever beperkte uitbreiding ('organische groei') dan inbreiding (B1);
- Gebruik het Ecorys onderzoek en andere relevante nieuwe informatie voor een betere raming van de woningbehoefte (aantallen en type) en voor locatiekeuze van nieuwbouw; zorg voor een gefundeerde meerjarenraming en -planning voor de regio (B2);
- Schep ruimte voor verschillende mogelijkheden voor invulling van de rood-voor-rood regeling, o.a. door het concentreren van vrijkomende bouwkvelds in mogelijke uitbreidingsgebieden van het dorp (B3);
- Start voor het dorpscentrum de procedure voor het verkrijgen van het predicaat 'beschermd dorpsgezicht'; breng gebieden die in aanmerking komen voor een betere bescherming onder welstandsniveau 2 (B4);
- Plaats alle gewenste ontwikkelingen in een ruimtelijke visie (B5);
- Volg de werkzaamheden van de Welstandscommissie kritisch (B6).

Wonen

Buitengebied

Unaniem is aangegeven dat men het landelijk karakter van Gorssel heel belangrijk vindt. Het buitengebied, in zijn brede variatie van o.a. open agrarische gronden (uiterwaarden, enken, essen e.d.), bossen, de halfnatuurlijke parklandschappen van de villawijken, mag niet aangetast worden. Het moet vooral landelijk gebied blijven, waar zo min mogelijk gebouwd wordt. De belangen van de in het buitengebied werkzame agrariërs dienen daarbij in acht te worden genomen.

Het behoud van onze zandwegen wordt zeer belangrijk gevonden, omdat ze zo karakteristiek zijn voor het buitengebied. Wel moet er meer aandacht zijn voor beter onderhoud. Er zou een maximum snelheid van 30 km moeten worden ingevoerd voor alle zandwegen.

In de Visie Buitengebied Lochem (februari 2007) staat, dat landbouw en landschap niet als aparte groepen moeten worden gezien en behandeld, maar als elkaar versterkende eenheden. Daar stemmen wij volledig mee in. Dat geldt ook voor een verbod op nieuwbouw in de uiterwaarden. Een kanttekening maken we bij het uitgangspunt dat er geen nieuwe agrarische bedrijven kunnen worden toegelaten, want o.i. passen kleinschalige agrarische bedrijven goed in het landschap. In de nota Belvédère wordt voor Gorssel onder andere gesproken van 'gave escomplexen', die natuurlijk behouden dienen te blijven. In de Visie Buitengebied Lochem wordt ook benadrukt dat het behoud van de openheid voor de herkenbaarheid van de essen van belang is en dat nieuwe beplanting of bebouwing op de essen daarom voorkomen moet worden.

Oude landschappen (zoals de rivierduinen), die ons herinneren aan de tijd dat het leefgebied van Gorssel gevormd werd, zouden beschermd moeten worden. Die wens ligt er ook ten aanzien van oude historische grenzen die bijvoorbeeld de oorspronkelijke marken aangaven en aan de voor het weidelandschap kenmerkende meidoornhagen.

Bestaande weidevogel- en natuurgebieden dienen uiteraard te worden gehandhaafd en waar mogelijk uitgebreid of zodanig beheerd dat er maximale mogelijkheden zijn om de biodiversiteit van het gebied zich te laten ontwikkelen

en/of die te behouden. Geen verdere bebouwing in het IJsselgebied en de uiterwaarden en ook geen windmolens. Dat laatste zou, naast een enorme aantasting van de gebiedsbeleving, ook problemen kunnen opleveren voor de tienduizenden wilde ganzen die jaarlijks in de uiterwaarden pleisteren.

De recreatieve en toeristische waarde van het gebied kan versterkt worden door de ontwikkeling van een meer samenhangend netwerk van de bestaande en nog te ontwerpen wandel- en fietsroutes vanaf circa 5 km vanuit Gorssel door het buitengebied, met daarbij ook op meer plaatsen rustbanken. De routes dienen gebundeld in een publicatie beschikbaar te zijn.

Visie buitengebied: het landelijk karakter van Gorssel in samenhang met het buitengebied is een groot goed en dient met de grootst mogelijk zorg te worden beheerd en beschermd.

- Verbeter het onderhoud van de zandwegen en voer een 30 km-zone in voor alle zandwegen (C1);
- Bescherm landschapselementen met cultuurhistorische waarde, zoals hagen, essen en oude waterdijken (C2);
- Versterk de recreatieve en toeristische waarde van het buitengebied door de ontwikkeling van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwerpen wandel- en fietsroutes (C3).

Toegang tot de IJssel

Met het sluiten in 1985 van café De Houtwal en het overgaan van gebouwen en gronden in particuliere handen, verdween een voor de inwoners van Gorssel en toeristen buitengewoon aantrekkelijke en geliefde publieke toegang tot de IJssel. Refererend aan De Houtwal is een betere toegang tot de IJssel zo vaak genoemd en als prioriteit aangegeven, dat we het als apart punt in het Dorpsplan hebben opgenomen. Dat er geen mogelijkheid meer is om vanuit het dorp goed bij de IJssel te kunnen recreëren, daar van het landschap te kunnen genieten al of niet in een horecagelegenheid, is voor velen een nauwelijks te accepteren situatie. Het is ondenkbaar om in een dorp zo vlak aan de IJssel te wonen en daar geen direct contact mee te kunnen hebben anders dan via het beperkte gedeelte bij de aanlegsteiger van het veer Gorssel-Wilp (dat men overigens ook graag een langer seizoen in de vaart wil hebben). Dat de toegang tot de IJssel niet voor gemotoriseerd verkeer opgesteld moet worden, staat buiten discussie.

Naast de mogelijkheid direct vanuit het dorp bij de IJssel te kunnen komen en recreëren, is een veelgehoorde wens de mogelijkheid om te kunnen wandelen en fietsen langs de IJssel van Zutphen naar Deventer. Enkele eigenaren van de betreffende aanpalende gronden, o.a. de Gorsselse boeren, vrezen de voor hen nadelige gevolgen van een wandel- of fietsroute: verlies aan privacy, vernielingen, opgejaagd vee, overdracht van ziekten door honden, afval. Mogelijk zijn er daarnaast overwegingen met betrekking tot onderhoud die een rol kunnen spelen, zoals de gevolgen van de regelmatige overstromingen. Het zijn echter allemaal zaken die oplosbaar zijn bij goede wil en organisatie, al zal een wandelroute technisch iets makkelijker te realiseren zijn dan een fietsroute.

In dit verband willen we nadrukkelijk wijzen op het gegeven dat de gemeente Lochem in haar beleidsnota Recreatie en Toerisme (2007) vergelijkbare doelstellingen heeft opgenomen. Het heet in de nota 'Rondje IJssel', maar het gaat om dezelfde lange termijn doelen: doe meer vanuit de gemeente met die unieke ligging aan de IJssel: wandelpad, 'zandgat' etc. Bovendien heeft de vorige minister van Verkeer en Waterstaat, mevrouw Peijs, de Tweede Kamer in een brief toegezegd dat in principe wandelmogelijkheden over waterkeringen etc. niet op bezwaren stuiten en dat Waterschappen daaraan zouden moeten meewerken. Zij

sprak zelfs de bereidheid uit in bepaalde gevallen financieel bij te dragen.

Het weer openen van een horecagelegenheid bij de IJssel eventueel in combinatie met een haventje dient serieus overwogen te worden. Het niet benutten van het 'zandgat' wordt gezien als een gemiste kans. Daarbij wordt wel aangegeven dat de toegang voor gemotoriseerd verkeer naar de IJssel bij onder andere het 'zandgat' niet gewenst is, met uitzondering van o.a. de agrariërs die de aanpalende gronden in gebruik hebben en beheersinstanties (Rijkswaterstaat, politie e.d.).

Visie Toegang tot de IJssel: realiseer bij het dorp betere toegang tot de IJssel voor inwoners van Gorssel en toeristen en stimuleer de totstandkoming van een 'rondje IJssel': de wandel(/fiets)route van Zutphen naar Deventer.

Hierbij dienen de volgende zaken te worden onderzocht:

- Oprichting van een (eenvoudige) horecavestiging direct aan de IJssel, eventueel gecombineerd met de aanleg van een (passanten)haven, bijvoorbeeld op of in de buurt van de voormalige gemeentewerf (D1);
- Benutting van het 'zandgat' voor recreatieve doeleinden (D2);
- Verlenging van het vaarseizoen van de pont Gorssel-Wilp (D3).

Groen

Wie aan Gorssel denkt, denkt aan een mooie, landelijke, groene kern. Door het groen trekt Gorssel inwoners en toeristen. Jong en oud geven aan dat deze groene kwaliteit moet blijven. De kleine weilandjes en groeneilandjes in de dorpskern (Veldhofstraat, naast de heemtuin, Westronde, tegenover Brinks e.d.), die herinneren aan het agrarisch verleden en de grotere groenstroken (in feite restanten bos) hebben een belangrijke functie voor het karakter van het dorp. Dat moet behouden blijven en de groenvoorziening in de nieuwbouw moet in een vergelijkbare stijl worden aangelegd of gehandhaafd. Een inventarisatie van oude bomen die voor bescherming in aanmerking komen, is gewenst.

De heemtuin, het voormalig openluchttheater en het kolkje (in particulier bezit) moeten behouden blijven. Voor de heemtuin en het openluchttheater heeft de Dorpsraad een ontwikkelingsplan opgesteld, waarin verschillende gebruiksmogelijkheden worden genoemd. De nadere uitwerking daarvan wacht op kostenberekeningen, het plan zelf is toegankelijk op de website van de Dorpsraad. In elk geval zou snel het achterstallige beheer van de heemtuin moeten worden aangepakt.

Ook zouden de restanten van de oude waterdijken (daterend uit de Middeleeuwen), o.a. langs de heemtuin en achter de Molenweg/Deventerweg, de aandacht moeten krijgen die deze als cultureel erfgoed verdienen; ze zouden moeten worden gerestaureerd en visueel herkenbaar worden gemaakt; dat kan bijvoorbeeld door beplanting. Oude markengrenzen zichtbaar maken is een ander aspect dat aandacht verdient.

Behouden betekent ook planmatig beheren. Het onderhoud van bomen, openbaar groen en bloembakken moet verbeteren en is, althans dat is het algemene gevoel, minder geworden sinds Gorssel een onderdeel van de gemeente Lochem is geworden. Van de gemeente wordt verwacht dat de herplantplicht voor de burgers, maar natuurlijk ook voor de gemeente zelf, goed wordt gehandhaafd. Bij de verkoop van snippergroen door de gemeente aan particulieren dient kritisch bekeken te worden wat het visuele effect daarvan is. Het moet niet leiden tot verrommeling en het verdwijnen van publiek groen achter hekken en schuttingen. De door de gemeente opgestelde criteria lijken daarvoor voldoende garanties te bieden.

Het terrein rond Den Oldenhof dient leefbaarder gemaakt: meer groen naast het gebouw in plaats van het dode grit, en bijvoorbeeld een jeu de boules baan, ook een theetuin wordt genoemd. Door het terrein en park aantrekkelijker te maken (bankjes, speeltoestel voor kleine kinderen) zal de functie van ontmoetingsplaats voor Den Oldenhof versterkt worden. Een dergelijke levendige uitstraling zal de Hoofdstraat ten goede komen.

Visie groen: het zeer karakteristieke en markante groen van Gorssel (weilanden, groeneilanden en restanten bos) behouden en bij nieuwe bouwprojecten dienen vergelijkbare structuren behouden of aangebracht te worden.

- Inventariseer het bestand van oude bomen; maak een beschermplan en stel een lange termijn beheerplan op, ook in relatie tot eventuele nieuwbouw (E1);
- Streef naar beschermmogelijkheden van markante plekken in het dorp (beschermd dorpsgezicht) (E2);
- Maak afspraken over het beheer van de openbare ruimte aan de hand van prestatiebestekken (E3);
- Verlevendig de omgeving van Den Oldenhof, schep mogelijkheden voor een ontmoetingsplaats, in nauwe samenhang met de functie die Den Oldenhof mogelijk krijgt (E4);
- Zet stappen om de nota van de Dorpsraad over de heemtuin en het voormalig Openluchttheater te realiseren de gemeente moet in dit gebied het achterstallig beheer van bomen en groen aanpakken (E5).

Verkeer

‘Gorssel moet veiliger’ is het signaal dat is afgegeven. De Hoofdstraat, Joppelaan en Lindeboomweg worden als onveilig ervaren en aanpassingen hebben daar prioriteit. Wat de Joppelaan betreft lijkt die onveiligheid mee te vallen: er wordt volgens mededeling van de politie harder gereden in het centrum.

Er is behoefte aan uitbreiding van het 30 km-gebied, te beginnen bij de Hoofdstraat en strenge handhaving van de snelheidsbeperkingen. Er is een voorkeur om een aantal verkeersdrempels te vervangen door andere snelheidsremmende voorzieningen, zoals wegversmallingen. (Overigens worden de drempels al verlaagd als herbestrating aan de orde is.)

Ook de zandwegen zouden onder het 30 km-regime moeten vallen. Jongeren wijzen op onoverzichtelijke kruispunten door te hoge heggen: o.a. Rietdekkerweg-Molenweg en Parallelweg-Elfuursweg.

Daarnaast wordt de suggestie gedaan voor een aantal veilige wandel-/fietsroutes door het dorp en directe omgeving, ook voor rollators en scootmobielen.

Er moet meer aandacht zijn voor de bereikbaarheid (locatie van bushaltes) en de beschikbaarheid 's avonds van openbaar vervoer naar Zutphen, Deventer en Lochem.

Hoofdstraat

De herinrichting van de Hoofdstraat heeft, al was dat nadrukkelijk niet de bedoeling, geleid tot toename van de onveiligheid. Dat uit zich op verschillende manieren, zoals het onduidelijk vervolg van de weg bij de kerk; de onveilige situatie voor voetgangers bij de Roskam; het ontbreken van een doorgaande stoep bij de Rabobank; het moeilijke inparkeren, en de te hoge stoep (fietsers; rollators!); parkeren op het plein voor Den Oldenhof; ontbreken van één of meer zebra's in de Hoofdstraat. De relatief smalle rijweg in het centrum is o.i. juist een goede snelheidsbeperkende maatregel. En het probleem van de gladheid van de bestrating is inmiddels aangepakt. Met al deze kritische opmerkingen lijkt het bijna tijd voor een (nieuwe) herinrichting van de Hoofdstraat...

N348

De extreem drukke N348 vraagt om een structurele oplossing met het oog op leefbaarheid en doorstroming. Welke oplossing ook uiteindelijk gevonden wordt,

er is op korte termijn een duidelijke voorkeur voor een snelheidsbeperking op het hele traject ter hoogte van Gorssel en voor meer veilige en formele oversteekplaatsen (eventueel mogelijkheden om via een vluchtheuvel in de middenberm gefaseerd over te kunnen steken), o.a. bij de begraafplaats. Daarbij dient ook gedacht te worden aan een loopbrug over de N348 (ook geschikt voor fietsers), bijvoorbeeld ter hoogte van De Borkel.

Visie verkeer: Gorssel veiliger en beter bereikbaar door

- Veiliger maken van de Hoofdstraat; aanpassingen in ontwerp Hoofdstraat; aanpassingen in gebruikte materialen van het voetgangersgedeelte (F1);
- Uitbreiding 30 km zone (centrum, inclusief de Hoofdstraat; zandwegen) (F2);
- Snelheidsremmende maatregelen Joppelaan (F3);
- Toezicht op naleving van snelheidsbeperkende maatregelen (F4);
- Herinrichting kruispunt Molenweg/Joppelaan/Noorseweg/Kamperweg (F5);
- Verbetering bereikbaarheid voorzieningen voor ouderen (F6);
- Veilige wandel- en fietsroutes door dorp en directe omgeving (F7);
- Structurele oplossing N348 (F8);
- Verbetering beschikbaarheid en bereikbaarheid openbaar vervoer (F9);
- Loop/fietsbrug over de N348 ter hoogte van De Borkel (F10);
- Ontmoediging parkeren op het plein voor Den Oldenhof (F11);
- Inventarisatie verkeersdrempels die voor verlaging in aanmerking komen (F12).

Voorzieningen

Gorssel is een kleine kern met een redelijk voorzieningenniveau. Dit maakt Gorssel aantrekkelijk voor jong en (vooral) oud. Over het geheel genomen is men tevreden met het huidige voorzieningenniveau op het gebied van gezondheidszorg, ouderenzorg, kinderopvang, sport, zwembad, verenigingsleven etc. Minimaal dit niveau moet behouden blijven.

Op cultureel gebied valt er nog wel wat te verbeteren in Gorssel. 'Jazz aan de IJssel' wordt bijzonder gewaardeerd en dergelijke evenementen mogen er meer zijn. Ook op het gebied van beeldende kunst kan Gorssel nog geen visitekaartje afgeven. Beelden bijvoorbeeld zouden in dit dorp niet misstaan.

Ouderen

Groot belang wordt er gehecht aan het makkelijk bereikbaar zijn van maatschappelijke voorzieningen. In het bijzonder worden genoemd het gemeentelijk informatiepunt en gezondheidszorg. Als op termijn de gemeentelijke diensten verplaatst worden naar een nieuw gemeentehuis in Lochem, dient er een eigen gemeenteloket (o.a. burgerzaken en zeker ook een WMO-loket) in Gorssel te blijven. Dit is ook van belang omdat het zeer moeilijk is om per openbaar vervoer van Gorssel naar Lochem te reizen. De bundeling van gezondheidszorg- en welzijnsvoorzieningen, zoals thans beschikbaar zijn in Den Oldenhof, moet behouden. Een dergelijke voorziening hoeft niet voor iedereen per se in Den Oldenhof, maar moet wel in het centrum blijven en voorzien zijn van goede parkeergelegenheid. Met name de oudere bewoners van De Borkel willen deze voorzieningen op korte afstand van hun woning.

Ouderen vragen in meer expliciete gevallen aandacht voor hun mobiliteit. De moeilijk toegankelijke overgang naar het gedeelte waar markt wordt gehouden, breed uitgestalde winkelborden, elektriciteitsnoeren voor marktkramen, geen duidelijke en 'beveiligde' oversteekplaats (zebra) in de Hoofdstraat zijn voor hen duidelijke hindernissen. Vooral de voorheen gladde stoep weerhield bewoners van De Borkel van een bezoek aan de winkels in de Hoofdstraat.

Jongeren

Er is voldoende aanbod aan sportverenigingen. Het zwembad is een voorziening die heel vaak genoemd wordt en die ook zeker moet blijven. Vooral jongeren

vinden het zwembad een geweldige voorziening. De openingstijden mogen aangepast worden als het in april al warm is (zoals in 2007 het geval was) of in september/oktober lang warm blijft. De jongeren zouden het zwembad nog fantastischer vinden met een glijbaan of stroomversnelling.

Uit de suggesties die gedaan zijn op het gebied van bewegen spreekt wel een behoefte aan meer fitnessmogelijkheden en overdekte sportvoorzieningen. Instellingen zouden met elkaar moeten kijken hoe het gebruik van de bestaande voorzieningen vergroot kan worden en of er nieuwe gerealiseerd (bijvoorbeeld overdekt zwembad?) kunnen worden.

Er moeten meer speelvoorzieningen komen voor de jeugd. De jeugd wil graag een skatebaan.

Jongeren geven aan dat ze wel het een en ander missen voor hun leeftijdscategorie. Ze willen ook vooraf meer betrokken worden bij ontwikkelingen en evenementen. De winkels in Gorssel hebben geen aantrekkelijk aanbod voor hen en zijn te duur. Ze willen leuke, gewone winkels en geen 'kak' winkels, zoals zij dit noemen. De bestaande tienersociaal in 't Trefpunt is leuk.

De politie pleit voor het ontwikkelen van een hangplek voor jongeren.

Gebouwen met publieke functie

Den Oldenhof wil men als sfeerbepalend gebouw graag behouden. Eventueel kan het vervangen door nieuwbouw om het aan te passen aan de eisen van deze tijd, maar dan wel in de oude stijl. Bijzondere aandacht is er ook voor de directe omgeving van Den Oldenhof. Dat het betegelde deel voor Den Oldenhof gebruikt wordt als parkeerterrein dient zo snel mogelijk te worden gestopt. Ook zou opnieuw gekeken moeten worden naar een mogelijke vervanging van het nu als verharding gebruikte grit. De vele kuilen geven problemen aan wandelaars met rollators, en het geheel oogt erg rommelig.

Overigens wordt ook aangegeven dat een heel andere invulling van Den Oldenhof zou moeten worden onderzocht. Het gebouw van Den Oldenhof leent zich goed voor een meer Kulturhus-achtige functie, als een centrum van cultuur en ontmoeting. In deze visie kunnen in Den Oldenhof worden gehuisvest: VVV, gemeenteloket, bibliotheek, multifunctionele zaal/zalen (voor muziek en film),

SCW, eventueel de derde wereldwinkel of andere winkeltjes, een café/brasserie met terras, daarbij eventueel een theetuin, jeu de boules-baan in het park of een speeltoestel voor kleine kinderen.

Een dergelijke Kulturhus-achtige functie en een aanpassing van de directe omgeving zoals ook eerder (zie Groen) verwoord zal leiden tot een eenheid met de Hoofdstraat en een versterking van de sociale en economische bedrijvigheid.

En 't Trefpunt? 't Trefpunt wordt door niemand gezien als een aantrekkelijk gebouw. Dat de bibliotheek in de gehoorzaal zit, blijft ook een punt van kritiek. Maar in de hierboven geschetste visie is daarvoor misschien een oplossing. Wij stellen ons voor dat door met voorzieningen te schuiven twee accommodaties in Gorssel hun juiste waarde kunnen krijgen. Den Oldenhof wordt een centrum van cultuur en ontmoeting en 't Trefpunt wordt een centrum voor health & wellness.

Hierin komen: tandartsen, huisartsen, fysiotherapeuten, Sowog, consultatiebureau,

GGD, maar ook sport en fitness. Behalve dat een dergelijke invulling meer overeenkomt met het karakter van de gebouwen, zal deze ook grote kansen bieden voor Gorssel. De omgeving van Den Oldenhof komt hierdoor tot leven en de Hoofdstraat krijgt hiermee de juiste impuls.

Wat er met het oude gemeentehuis moet gebeuren als er een nieuw gemeentehuis in Lochem in gebruik wordt genomen, is nog niet aan de bevolking gevraagd. Er is opgemerkt dat het moderne gedeelte zich goed leent voor een bedrijfsverzamelgebouw. En dat het gezichtsbepalende oude gebouw belangrijk is, is evident. We kunnen ons voorstellen dat het gebouw voor het voltrekken van huwelijken gebruikt blijft

worden, maar daarnaast ook een andere nieuwe publieke functie krijgt. De centrale ligging maakt het gebouw zeer geschikt voor bijvoorbeeld een museale functie, eventueel ook voor het kantoor van de VVV.

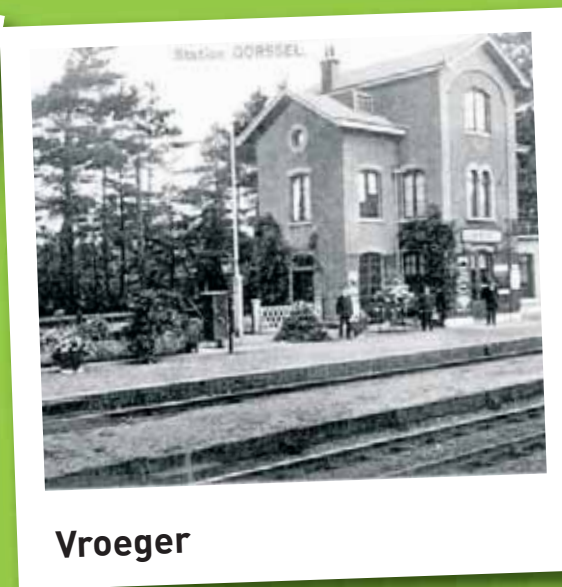
Genoemd is ook dat het oude Tramhuisje, een cultuurhistorisch monument, in samenwerking met de vereniging De Elf Marken een publieke functie moet krijgen.

Visie voorzieningen: het peil van de huidige voorzieningen dient tenminste in stand gehouden te worden en waar mogelijk versterkt; uitbreiding moet gebaseerd zijn op wensen van de bevolking.

Dit kan bereikt worden door:

- Ontwikkeling van een integraal plan voor de sociale, culturele en maatschappelijke voorzieningen, bij voorkeur in samenhang met een plan voor verbeteren, her- of verbouwen van de beschikbare accommodaties (Gemeentehuis, Den Oldenhof, 't Trefpunt). Een functiewisseling van 't Trefpunt en Den Oldenhof als toekomstig cultureel centrum van het dorp, dient serieus te worden onderzocht (G1);
- Instelling gemeenteloket voor burgerzaken bij nieuwbouw gemeentehuis in Lochem (G2);
- Uitbreiding ontspanningsmogelijkheden voor jongeren (zwembad, hangplek, speelvoorzieningen) (G3);
- Aanbod van evenementen verder ontwikkelen (G4);
- Verbetering van de bereikbaarheid van voorzieningen, vooral voor ouderen (G5);
- Onderzoek bij bevolking naar invulling van het Gemeentehuis (G6).

Vroeger

Werken & ondernemen

Gorssel kent naast agrarische bedrijven, lokale middenstand en horeca niet veel economische bedrijvigheid. Gezien de nabijheid van de steden Zutphen en Deventer met hun grote bedrijventerreinen is dat niet verwonderlijk.

Het aantal agrarische bedrijven, nu nog 12, neemt af maar het aantal hectaren in agrarisch gebruik blijft gelijk. De afname van het aantal bedrijven past in een landelijke trend. De provincie verwacht in de IJsselvallei zelfs een halvering van het aantal bedrijven. In het bestemmingsplan buitengebied moet ruimte geboden worden voor agrarische bedrijven met verbrede functies.

Vanuit de agrarische sector wordt uitdrukkelijk gevraagd bij de ontwikkelingen rond Gorssel en met name het buitengebied, de instandhouding van de bedrijfsstructuur van agrarische ondernemingen zwaar te laten wegen om continuïteit te garanderen. Dit dient mede een maatschappelijk belang, namelijk het in stand houden van het buitengebied en een verantwoord beheer daarvan. Dat past ook volledig in het provinciaal beleid.

Gorssel zou zich wellicht meer kunnen profileren als 'ondernemende groene oase' in de Stedendriehoek. Men heeft zich duidelijk uitgesproken tegen grootschalige bedrijvigheid of een industrieterrein bij Gorssel. Interessant voor Gorssel zijn kleinschalige activiteiten, vooral in de toeristische sector en dienstensector. In ieder geval activiteiten die de betrokkenheid met Gorssel versterken. In die visie passen o.a. de volgende zaken:

nieuwe hotel- en horecagelegenheid, aanvullend op het huidige aanbod;

bedrijfsverzamelgebouw voor kleine bedrijven in de dienstverlenende sector en/of voor zzp'ers. Voor dit laatste is het nieuwe gedeelte van het gemeentehuis een uitstekende optie;

toegang tot de IJssel ontwikkelen, met horeca en eventueel een passantenhaven bijvoorbeeld op de plaats waar de gemeentewerf is;

mogelijkheden voor eenvoudige recreatie bij het 'zandgat': autoluw;

de ontwikkeling van multifunctionele boerderijen (recreatie, streekproducten, educatie en zorg).

Over de ontwikkeling van het winkelaanbod zijn de meningen duidelijk verdeeld. Een deel geeft aan dat er voldoende winkels zijn, een deel heeft behoefte aan

meer 'gewone' winkels, maar wel met een iets grotere diversiteit en een ander deel doet suggesties voor meer exclusieve winkels. Ook vindt een deel van de insprekers de winkels 'te duur'.

Volwassenen geven aan geen winkels van grote winkelketens in ons dorp te willen hebben, terwijl de jongeren aangeven dat een dergelijk aanbod door hen juist gemist wordt. De uitdaging ligt er de beide visies met elkaar te combineren, zonder dat het een grijs compromis wordt: een aanbod voor alle inwoners en voor mensen van buiten en dat alles met een kleinschalig karakter.

Visie werken en ondernemen: het is goed de kleine ondernemer kansen te bieden.

- Grootschalige bedrijvigheid is in Gorssel absoluut ongewenst (H1);
- Onderzoek de behoefte en haalbaarheid van een bedrijfsverzamelgebouw voor kleinschalige vooral dienstverlenende bedrijfjes en zzp'ers en het gebruik van het nieuwe deel van het gemeentehuis hiervoor (H2);
- Uitbreiding van het winkelaanbod leent zich voor zorgvuldig onderzoek gelet op de sterk verdeelde wensen op dit gebied (H3);
- Stimuleer de gewenste ontwikkelingen betreffende Toegang tot de IJssel in een ook landschappelijk verantwoorde manier: een passantenhaven met beperkte horecagelegenheid (H4);
- Geef ruimte aan de verbreding van de agrarische sector (H5).

Nawoord

Onder een kopje 'Overig' hadden de vele kritische opmerkingen geplaatst kunnen worden die zijn gemaakt over de communicatie en betrokkenheid van de gemeente/politiek met de burger sinds de fusie met de gemeente Lochem. Vooruitgang wordt niet direct gezien, terwijl dat nadrukkelijk de bedoeling van de fusie was.

Planvorming voor het dorp moet plaatsvinden door de politiek in samenspraak met de bevolking; waarbij de regie in handen van de lokale overheid dient te zijn. De onzichtbare/ongrijpbare invloed van bijvoorbeeld projectontwikkelaars wordt verfoeid.

Ook zijn de nodige kanttekeningen geplaatst bij de betrokkenheid van de Gorsselse inwoners bij het dorp, positieve uitzonderingen daargelaten. Het versterken van de sociale cohesie, eensgezind optrekken en versterking van het verenigingsleven zijn opmerkingen waar wij als inwoner zelf iets aan zouden kunnen doen. En hetzelfde geldt voor handhaving van het verkeersgedrag.

Als positief voorbeeld van betrokkenheid, eensgezindheid en burgerinitiatief fungeren 'Jazz aan de IJssel' en 'Gorssel huilt'. Laatstgenoemd evenement heeft tien jaar gefloreerd en 'Jazz aan de IJssel' versterkt nu de uitstraling van Gorssel. Dergelijke sociale activiteiten gericht op verschillende doelgroepen zouden er meer mogen zijn in Gorssel.

En zoals uit de ideeën en wensen blijkt, liggen er veel kansen om van Gorssel een nog aantrekkelijker dorp te maken dan het al is. Als we allemaal – politiek, organisaties en burgers – onze schouders eronder zetten, zullen veel ingebrachte ideeën levensvatbaar en succesvol blijken. (Een recent voorbeeld hiervan is het geslaagde burgerinitiatief bij het beheer van het zwembad.) Er is een actieplan als bijlage toegevoegd om de ideeën in dit Dorpsplan verder uit te werken. We hopen dat meer enthousiaste inwoners van Gorssel zich bij ons willen aansluiten: burgers die willen meedenken en meewerken zijn van harte uitgenodigd zich aan te melden bij een van de leden van de werkgroep, dorpsplangorssel@gmail.com. Geef om Gorssel, dus geef aan Gorssel.

- Verbeter de communicatie tussen politiek en burger (I1);
- Versterk de betrokkenheid van de inwoners bij het dorp door het organiseren van evenementen, ook met en voor jongeren (I1).

Buitengebied

Bijlage 1 Actieplan

Actie	Doel	Actienummers	2008	2009	2010	2011	Wie? Dorpsraad i.s.m.
Integrale aanpak voor ontwikkeling Gorssel/ Versterken zichtbare betrokkenheid	Samenhang Betrokkenheid	A1, A2	aandachtspunt	aandachtspunt	aandachtspunt	aandachtspunt	Gemeente
Overleg over woningbehoeften	Absolute duidelijkheid over kaders en aannames die bouwen in komende 10 jaar bepalen. Aanwijzen locaties	A1, A2; B1,B2, B3;B5	Overleg en raming	Meerjaren Raming + bepaling lokaties			Gemeente, de Groene waarden
Commissie Kernkwaliteitenkaart <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kernkwaliteiten concreet benoemen ▪ Bescherming opnemen in relevante plannen ▪ Onderhoudsniveau vaststellen o.b.v. prestatiebestekken ▪ Versterken/beschermen aangewezen kwaliteitsgebieden/elementen ▪ Profiel Park Oldenhof 	Concreet aanwijzen van kernkwaliteiten Gorssel, (bomen, weilandjes, groeneilandjes, gebouwen, doorzichten etc.) Beschermen van het landelijk karakter; beschermen van het dorpsgezicht. Beschermen van het buitengebied. Verbeteren beheer- en onderhoudsniveau wegen, groen, buitengebied Integrale aanpak Versterken betrokkenheid	A1, A2; B4, B6; C1, C2; E1,E2,E3; I1,I2	Kernkwaliteit in kaart brengen	Beheerplan Opnemen in gemeentelijke Plannen			Gemeente, de Groene Waarden, Dorpswerkgroep (subsidie-aanvragen voor begeleiding)
Jaarlijkse actie: Gorssel schoon	Verbeteren onderhoud Versterken betrokkenheid	A2; I2	Overleg en plan	Jaarlijkse actie: Gorssel maakt schoon	Jaarlijkse actie: Gorssel maakt schoon	Jaarlijkse actie: Gorssel maakt schoon	Nederland Schoon; Ondernemersvereniging, bewoners, scholen, Gemeente groep vrijwilligers; zwembad
Jaarlijkse actie: onderhoud groen zwembad	In stand houden voorziening Versterken betrokkenheid	A2; I2	Overleg	2 jaarlijkse actie	2 jaarlijkse actie	2 jaarlijkse actie	
Verenigingen-overleg	Synergie en samenwerking Betrekken jongeren Versterken betrokkenheid	A2; G3, G4; I2	Jaarlijks overleg	Jaarlijks overleg	Jaarlijks overleg	Jaarlijks overleg	Verenigingen, SCW, Bibliotheek, Ondernemersvereniging

Actieplan							
Actie	Doel	Actienummers	2008	2009	2010	2011	Wie? Dorpsraad i.s.m.
Commissie Toegang tot de IJssel		D1, D2; C3; H4	overleg	realisatie	realisatie	klaar	Gemeente, RWS, LTO, Waterschap
Commissie Voorzieningen en Accomodaties	In stand houden en waar mogelijk versterken huidige voorzieningen; integraal plan voorzieningen in samenhang met accommodaties Versterken uitstraling Hoofdstraat	A1, A2; E4; G1, G2, G5	Verkennen, Onderzoek	Integraal streefbeeld vertalen in plannen en acties	Integraal streefbeeld vertalen in plannen en acties	Integraal streefbeeld vertalen in plannen en acties	Groene Waarden, Trefpunt, Particuliere investeerders
Werkgroep Verkeer	Veiliger en beter bereikbaar maken van Gorssel	A2; F1 t/m6, F10 t/m F12	Overleg en plan	uitvoeren plan	Uitvoeren plan	uitvoeren plan	Gemeente, SOL, Cliëntenplatform, VVV, Ondernemersvereniging, Politie, Connexion
Werkgroep voor wandel- en fietsroutes in dorp en directe omgeving (sub-werkgroep Verkeer)	Versterken recreatieve en toeristische waarden door meer samenhang in aanbod. Veilige wandel- en fietsroutes	A1; C3; D3; F7, F9;	conceptplan wandelroutes	Rondje Lochem en verbindingen huidige routes voorbereiden	Rondje Lochem realiseren en markeren	Uitvoering verbindingen bestaande routes	VVV, Recreatieschap en Gemeente; LTO
Jongerenoverleg	Aanbod Gorssel ook voor jongeren Participatie jongeren	A2; G3, G4, G5	Jaarlijks overleg	Jaarlijks overleg	Jaarlijks overleg	Jaarlijks overleg	Jongeren, Jongerenwerker, school
Seniorenoverleg	Participatie ouderen	A1, A2; G1,G5: I2	Jaarlijks overleg	Jaarlijks overleg	Jaarlijks overleg	Jaarlijks overleg	SOWOG,Senioren,Borkel
Invulling nieuwe functies gemeentehuis	Inventariseren ideeën Haalbaarheidsonderzoek	A2; H2, G6		Enquête Haalbaarheids-onderzoek			Gemeente
Ondernemersoverleg	Winkelaanbod/profiel Gorssel	A2; H3, H1	Jaarlijks overleg	Jaarlijks overleg	Jaarlijks overleg	Jaarlijks overleg	Ondernemersvereniging
Bestemmingsplannen aanpassen	Verbrede landbouw Rood- voor roodregeling beperken Resultaten Kernkwaliteiten borgen in bestemmingsplannen	B; H5	bestemmingsplannen aanpassen o.b.v. genomen besluiten	bestemmingsplannen aanpassen o.b.v. genomen besluiten	b estemmingsplannen aanpassen o.b.v. genomen besluiten	bestemmingsplannen aanpassen o.b.v. genomen besluiten	Gemeente (zonder Dorpsraad)
Actie heemtuin	Herstel heemtuin en openluchttheater	E5		Definitieve besluitvorming			Gemeente
Organiseren evenementen	Actief Gorssel Betrokkenheid	G4; I2	aandachtspunt	aandachtspunt	aandachtspunt X	aandachtspunt	Burgerinitiatief, Gemeente, ondernemersvereniging, (zonder Dorpsraad)

Bijlage 2

Reacties startbijeenkomst 22.11.2007, enquêteresultaten en overleg met inwoners van De Borkel

Buitengebied	aantal	prioriteiten		
		1e	2e	3e
Boeren in buitengebied zijn ook belangrijk; grond behouden voor de landbouw	2	1		
Geen honden uitlaten in weilanden; i.v.m. neospora	3	1		
Onderhoud wegen en fietspaden in het buitengebied	7		1	
Waar mogelijk zandpaden afsluiten voor autoverkeer	1			
Geen rood-voor-rood; geen kleine gehuchten; verrommeling landschap	1			
Voorzichtig met rood-voor-roodregeling	1			
Rondje IJssel	1			
Zandwegen behouden	27	2	4	2
Zandwegen 30 km –stof-kuilen-spelende kinderen	4		1	
Bomengebied behouden	3			
Uiterwaarden behouden	5			
Maak de toegang tot de IJssel/IJsselbeleving terug /Ontsluiten IJssel/ook voor mindervaliden/picknickplek	22	6	3	3
Snoeiafval meidoorn opruimen bij pont lekke band	1			
Wandel en fietswegen langs de IJssel met bereikbaarheid van de aanliggende kernen/ook Rondje IJssel (5km)/fietspad naar Zandgat	26	4	4	3
Meer fiets en wandelwegen	5			
Behouden van verbinding met achterland	4			
Jachthaventje	3			
Bij Ravensweerd weer open (koningschieten op Koninginnedag)	1			
Horecavoorziening bij de IJssel terug. Oude Tuitert in glorie herstellen	4			
IJsselgebied duidelijker profileren als onderdeel van het buitengebied	2		1	
IJsselgebied niet bebouwen	1			
Geen beplanting in het buitengebied waardoor coulisselandschap verdwijnt	1		1	1
Niet bouwen in buitengebied	4			
Niet bouwen in Ameltegebied en achter Kozakkenweg	2			
Minimaal bouwen in buitengebied, m.n. vervangend	2			
Er is nog ruimte genoeg voor nieuwbouw, met mate en groen genoeg	1			
Buitengebied laten zoals het is/niet aantasten	5	1	2	
Onderhoud buitengebied voldoende	2			
Frequenter onderhoud zandwegen/fietspaden; gevaarlijke gaten in zandwegen/slechte stukken met puin versterken	7			

Opsnoeien van bomen ivm verkeer	1
Landgoederen > 5 ha toegestaan/meer plaatsen voor landgoederen	2
Buitengebied bereikbaar maken voor wandelaars/fietspaden	2
Wielewaalpad moet in mooie omgeving blijven	1
Geluidswal bij spoor	1
Beschermen unieke landschap van rivierduinen langs de IJssel	1
Als hekken van particuliere terreinen steeds hoger worden kan het niet vanzelfsprekend zijn dat weilanden openbaar gebied worden	1
Geen windmolens	2
Huidige dorpsgrenzen handhaven/geen uitbreiding	1
Oude boerderijen niet ombouwen tot lelijke boerderettes	1
Schape op de Gorsselse hei	1
Behouden van weide en natuurgebied	1
Openheid Gorsselse enk bewaren; geen verdere beplanting met fruitbomen	1
	164

Groen, groen- en wegonderhoud	aantal	prioriteiten		
		1e	2e	3e
Bomen behouden (langs wegen/fijnstoffilters) en beter/zorgvuldiger onderhouden/ Geven sfeer	25		4	
Altijd een herplantverplichting na kap	1			
Terughoudender kapbeleid bij nieuwbouw	1			
Verbeteren onderhoud groen (en heemtuin)	13	1	1	
Weer gras bij de Oldenhof/	2			
Grotere boom voor gemeentehuis	1			
Groenstroken bij woningen gevarieerder/groenstroken inzaaien met vlindervriendelijke planten	2			
Groenstroken bij woningen indelen per strook met een soort kleine bodembedekkende struiken. Minder rommelig om te zien	2			
Groenstroken handhaven; horen bij dorp	2			
Groenstroken verkopen (wel in samenhang in de buurt, geen versnippering)	3			
In nieuwbouwplannen groenstroken bundelen en nieuwe karakteristieke open plekken creëren	1			
Groenstroken direct grenzen aan tuinen verkopen is soms acceptabel/	3			
Onderhoud park bij Oldenhof verbeteren. Aanplant in zomer sproeien	2	1		
Bomenplan maken voor monumentale bomen/bomen in kaart brengen. Bomen vernieuwen moet ook.	4			
Onderhoud bloembakken in Hoofdstraat moet beter en luxe uitstraling meer uitstraling naar buiten. Zie Loolaan in Apeldoorn	1			
Park Oldenhof moet weer opgeknapt worden (met verstand) en een paar leuke functies krijgen (theetuin-jeu de boules); lelijk maanlandschap	7			
Behouden van de oude waterkeringen, dijken en daarop bomen die vermeld staan op de voormalige bomenmonumenten lijst	1			
Behouden Acaciaplein en weiland Esdoornlaan/Lindelaan	1			
Klein groen zoveel mogelijk in particulier handen; in beperkte mate/kleine stroken/gemeente heeft toch geen geld voor onderhoud	3			

Terughoudend met inbreiding	1			
Grijze vingers naast Oldenhof grotendeel weer vergroenen	1			
Groen behouden en beter onderhouden; mogelijk uitbreiden	11		1	
Groen uitbreiden	3			
Heemtuin weer herstellen/openluchttheater maken	3			
In overleg met siervogelvereniging een zinvolle invulling geven aan het voormalige openluchttheater; plaatsen volière	1		1	
Karakteristieke/mooie groene plekken in dropskern behouden en opknappen (kruidentuin/openluchttheater /geen inbreiding	28	1	5	4
Lelijke verlichting van bomen in Hoofdstraat er af	2	1	1	
Meer grote bomen in Hoofdstraat/in winkelgebied	2		1	
Natuur voorrang in dit dorp	1			
Hoge landschappelijke waarden moeten behouden blijven	1			
Groene zones behouden tussen Gorssel en omliggende kernen	1			
Meer diversiteit aanplant; niet alleen eiken	1			
Stop met opleuken centrum	1	1		
Blad opruimen is prima; houden zo	1			
Sommige plekken worden beter onderhouden dan andere	1			
Herplanten eiken langs A348	2			
Onderhoud van trottoirs, wegen en riolering schieten tekort	1			
Onderhoud groen op huidige niveau handhaven	1			
	138			

Voorzieningen	aantal	prioriteiten		
		1e	2e	3e
Zorgen dat bestaande voorzieningen (zwembad, Trefpunt, sportvelden, winkels) kunnen worden behouden	3			
Er zijn voldoende voorzieningen	7			
Hoofdstraat is al lang geen 'dorpse' straat meer en dat dan ook niet naleven	1			
Winkels				
Winkels voldoende	2			
Geen winkelketens (Blokker, Hema e.d.)	6			
Teveel winkels vernielen het centrum	1			
Eén super	1			
Speciaalzaken en themawinkels	3			
De winkels zijn te duur, Er moet een supermarkt bij	2			
Meer winkels, ook verscheidenheid	2			
Winkelbestemmingen bevrozen op het huidige niveau anders gaat het naar kleinstedelijk karakter, niet nodig en trekt verkeer aan	1			
Er is behoefte aan een winkel met kleding voor ouderen, een 'Hekkelman'	1			

Gezichtsbepalende gebouwen

Betaalbare winkels	1		
Goedkopere super	1		
Meer diversiteit. Mis een soort Blokker en stoffen en wolwinkel, geen exclusieve winkels, maar voor de 'gewone mensen	1		
Markt moet beter bereikbaar worden voor ouderen met rollator	3		
Sport en recreatie			
Zwembad behouden + onderhoud omgeving gemeente moet zorgen voor voldoende subsidie	9		
Zwembad behouden, heeft een belangrijke functie. Misschien wat creatiever mee omgaan. Denk aan kinderopvang	1		
Bij zwembad extra faciliteiten (sporthal, zorgcentrum)	1		
Bij zwembad zijn nodig bestuursleden; vrijwilligers; betrokkenheid van de burger (abonnement, donateur, sponsering, zwemles)	1	1	
Schoolzwemmen verplicht invoeren	1		
Openingstijden variabel aanpassen aan het weer	1		1
Sportvoorzieningen voor Gorssel e.o. en niet zozeer voor gemeente Lochem	1		
Zwembad overdekt en buitenbad,	3		
Dit ontwikkelen tot sportcentrum-fitness, sauna/uitbreiden met sporthal; privatiseren.	2		
Fitnessmogelijkheden voor ouderen	1		
Zwembad terug in de IJssel	1		
Zwembad niet terug inde IJssel	1		
Sporten is juist goed voor mensen, dus sportmogelijkheden <u>in</u> het dorp. Gooi subsidies niet overboord	1		
Sport- en recreatievoorzieningen in standhouden	1		
Speelmogelijkheden voor kinderen	2		
Oldenhof/gezondheid- en welzijninstellingen			
De Oldenhof central moet WMO-loket worden	3		
WMO/Zorgloket in het dorp	6		
Sociale voorzieningen behouden	2		
Gezondheidscentrum in Oldenhof behouden, ook genoemd koppelen aan Borkel, idem Centrum voor jeugd en gezin	11		1
Behoud Oldenhof, =gezichtsbepalend, of herbouw in zelfde stijl	24	2	
Meepraten over bestemming Oldenhof bv huisarts apotheek fysiotherapie ouderenzorg	1		
Oldenhof met winkeltjes en galerie	1		
Oldenhof moet een open publieksfunctie	1		
Gezondheidscentrum (met vooral betaalbare fysioruimte met diverse apparaten Healthcentrum; betaalbaar voor AOW'ers	1		
Gezondheidsvoorzieningen en welzijnsorganisaties in centrum bereikbaar voor ouderen (ook uit de Borkel)	7		
Gemeentelijke voorziening			
Gemeentehuis behouden/voor ouderen/geen goed openbaar vervoer naar Lochem/afstand	9	3	2
Horeca			
Horeca niet naar buitengebieden en zeker geen grote attracties	1		
Cultuur			
Museum als toeristische trekpleister	1		

Bibliotheek behouden	4
Meer aandacht voor cultuur	1
Een cultuurzaal i.p.v. bibliotheek in het Trefpunt	1
Maak van Trefpunt een echt dorpscentrum	1
Trefpunt afbreken en er iets moois voor in de plaats zetten met meer mogelijkheden	2
Maak geen Cultuurhuis, maar een cultuurplek, en wel het gebied bij de school, Roskam, Tramhuisje. Hier kan voor jong en oud een mooie plaats worden gecreëerd met bv speelplek, dierenweide, elf marken, horeca. De plek wel zo open mogelijk houden	1
Trefpunt mist met komst bibliotheek een groot zaal; de Roskam kan voor een deel in deze behoefte voorzien; in Protestantse kerk is ook een groot ruimte (overleggen, eventueel aanpassen)	1
Bibliotheek in de Borkel, moet goed bereikbaar zijn vanuit de Borkel	6
Jammer dat bibliotheek in 't Trefpunt zit	2
Af en toe cultuurevenementen in het dorp prima	1
Overig	
Eigen hockeyvereniging	1
Bushoekje vernieuwen bij Bloemkamp	1
Treintaxi naar Gorssel; Deventer-Gorssel Zutphen-Gorssel	1
Zorgwoningen	1
Tramhuisje; stimuleren	1
Virtueel carpoolpunt voor Randstadwerkers	1
Een leuk éétcafé wordt gemist, een extra kroegje	3
Bankenplan (elke 300m een bank) realiseren (wandelen aantrekkelijk maken (ook voor ouderen)	2
Kinderboerderij	2
Muziek tent in park Oldenhof	1
IJssel Jazz maximaal ondersteunen; procedures vergemakkelijken voor dit soort evenementen	3
Voorzieningen voor jeugd. Voorkom hangjongeren	3
Meer voor toeristen, kerk beklimmen? Buitentheater voorstellingen, braderie, rommelmarkt, kastelen open	1
Pontje eerder in het seizoen	7
	180

Verkeer	aantal	prioriteiten		
		1e	2e	3e
Treinstation bij Bosrestaurant- ring Deventer-Zutphen-Apeldoorn	5		1	2
Station niet rendabel	3			
Goede busverbinding naar Zutphen Deventer en Lochem, ook avond en zondag	8	1		1
Huidige niveau openbaar vervoer is prima dus handhaven, ook in de Hoofdstraat niet buitenom	1			
Een goed doorlopend trottoir aan de Hoofdstraat	2			

Bestrating plein tussen 't Gelre en de Oldenhof svp vervangen; irritant; vies; veel onderhoud; stoffig; slechte waterafvoer; kuilen; slecht om te parkeren	7		
Veiligheid laat veel te wensen over, gladde tegels, smalle straten, geen fietspaden, weinig verlichting of soms teveel	1		
Veiligheid in Hoofdstraat is goed gezien het geringe aantal ongelukken, hoewel je anders zou verwachten	1		
Hoofdstraat; gladde tegels (één rij eruithalen en ruwe tegels erin)	19		
Eenrichtingsverkeer in de Hoofdstraat	2		
Bus weg uit Hoofdstraat	3		
Niet meer verkeersdrempels	1		
Absolute stop op aantal parkeerplaatsen in Gorssel	1		1
Parkeerplaats voor vrachtauto's buiten de bebouwde kom	2		
Verlichting Lindeboomweg verbeteren-scholieren	1		1
Verkeersdrempel Reuvekamp; snelheidsbeperking in 1 ^e bocht Reuvekamp	1		
Minder verkeers- en reclameborden	3		
Niet zomaar borden plaatsen 'plaatselijk verkeer', zie Elfuursweg=openbare weg	1		
Verhogen openbaarvervoer faciliteiten 's avonds	1		
Joppelaan bij spoorwegovergang verbreden; onveilig	2		2
Beter parkeren in Hoofdstraat	1		
Niet parkeren voor de Oldenhof	2		
Blijvend vrij parkeren	2		
Niet meer parkeerplaatsen; beschikbare parkeerplaatsen beter benutten	2		
Parkeerplaats achter de Roskam beter benutten voor halen en brengen kinderen van de school ivm overlast van de buurtstraten	1		
Parkeerverboden in de woonstraten in of direct aan de kern; bij uitbreiding winkels parkeren direct goed regelen –bij bouwvergunning	1		
Oversteekplaats/zebra in dorpskern	5		1
Oversteekplaats bij begraafplaats	1		
Betere afbakening voetpad en weg Hoofdstraat-hoek Veldhofstraat	5		2
Blokkade, sluis of drempels ter hoogte Roskam	1		
Parkeerverbod bij bushalte (Stormink)	1		
Meer bestrating bij bushokje en fietsstalling tegenover Stormink; teveel fietsen voor te weinig klemmen	1		
Hoofdstraat verkeersluw maken/alleen bestemmingsverkeer	2		
Geen uitgebreide verkeersvoorzieningen ten oosten van Gorssel	1		
Ruimte voor verschillende verkeersstromen: snelverkeer afremmen; veilige fietsroutes; veilige en begaanbare voetpaden;	1		
Ruimte en veilige routes voor rollators en scootmobielen (ivm laatste drempels weg)	9		
Hoofdstraat onveilig, te smal, bus, bevoorrading, stoepen onveilig voor oudere mensen op fiets niet veilig; je kunt niet uitwijken	1		
Oldenhof autovrij	1		
30 km zone meer controle politie	6		2 1
Meer fiets- en wandelpaden (genoemd langs spoor naar Deventer)	5		
Fietspaden in het centrum beter aansluiten op doorgaande wegen	1		
Wegversmallingen i.p.v.verkeersdrempels	3		1

Groene longen

Joppelaan/Molenwegkruispunt verhogen; geen aparte drempels	1	
Lagere verkeersdrempels (o.a.Molenweg)	4	1
Verkeersdrempels verminderen	1	
Drempels duidelijker aangeven	1	
Verkeersdrempels verwijderen	1	
Verkeersdrempels nu ook, ook 'tol' in Joppelaan	1	
Uitbreiden 30 km-zone centrum	4	
Verkleinen/beperken/opheffen 30km-zone	3	
Aparte fietspaden Joppelaan, auto's rijden te dicht langs de fietsers	3	1
Verkeer niet via N348, maar autobaan buiten het dorp	1	
Fundamentele oplossing voor N348;	7	2
Behouden en onderhouden klinkerwegen	1	
Alle straten naar gemeentehuis, Borkel en t Trefpunt voor rolstoelen en rollators toegankelijk maken	1	
Meer klinkerwegen	2	
Voetpaden ontbreken meestal	2	
Meer ruimte op stoepen voor rollater en rolstoelgebruikers	5	
Verbinding naar de markt beter voor rollatorgebruikers/ouderen	7	
Zand strooien op stoep maakt stoep bij droogte juist glad	6	
Geen overwegen sluiten voor fietsers en wandelaars	1	
Te weinig op en afritjes voor rollatorgebruikers/oversteek lastig i.v.m. geparkeerde auto's	8	
N348, beter regelen met stoplichten rotondes, niet praten maar doen	1	
N348 inhaalverbod	2	
N348 veilige oversteekplaatsen	2	
N348-omlegging bij Eefde stopleggen; lost niets op; geeft voor Gorssel nog meer problemen	3	
N348 50-60km beperking	4	1
N348 niet drukker maken; andere omleiding nu al veel geluidshinder	1	1
N348 omleggen langs spoorlijn	2	1
N348-geen omleiding langs Joppe	1	
N348 Blijvende verbinding met Zutphen en Deventer	1	
N348 Kiezen voor korte termijnmaatregelen, lange termijn duurt te lang, dus stoplichten bij Gorssel-zuid of liever rotonde met parallelweg bij begraafplaats. Middenbermbegeleider bij oversteek Kamperweg-begraafplaats (gevaarlijk voor wandelaars Hanzestedenroute);		
stoplichten Flierderweg; azob-asfalt	1	1
	196	

Wonen	aantal	prioriteiten		
		1e	2e	3e
Bouwwolume; verstandige meerjarenraming en –plannen met een vast te stellen terughoudende overcapaciteit voor de regio	2	2		
Maken van een goede afweging tussen de drie uitbreidingslocaties van Gorssel (Reuevekamp-Zuid, tussen Dommerholtsweg en Elfuursweg, tussen Joppelaan en Veldhofstraat)	2	1		1
Woningbehoefte van 300 woningen onderzoeken	5			
Bouwwolume moet doorgaan anders wordt het een slaapdorp	2			
300 woningen lijkt mij een goed aantal	2			
300 woningen teveel	4			
Demografische ontwikkelingen tot 2040 geven krimp aan van bevolking. Toch wil Lochem bouwen ten koste van het landschap.				
Er is geen noodzaak. Stoppen	3	1		
Bouwen voor lokale behoefte/beperkt bouwen/ Gorssel kleinschalig houden	20	7	4	6
Nieuwe bouwlocaties niet verkopen aan projectontwikkelaar	1			
Gorssel geen overloopgebied voor Stedendriehoek. Gepland bouwwolume omlaag. Weinig sociale woningbouw zie rapport	1			
Beperkt bouwen ouderenwoningen in de dorpskern; appartementen; levensloopbestendige woningen; mix van type woningen voor senioren	4			
Grote mix van woningen, zowel goedkope als dure bouw; starters, vrije sector; sociale woningen	7			
Jongerenwoningen/starters (bouwen aan de randen) hou het dorp jong	12		1	2
Woningbouw is niet tegen te houden	1			
Meer 2 huishoudens en meergezinswoningen	1			
Meer vrije sectorwoningen	1			
Betaalbare woningen voor Gorsselnaren	2			
Weinig sociale woningbouw (zie rapport enige jaren geleden)	1			
Uitbreiden en niet inbreiden (lege plekken in dorp handhaven) als voor beeld genoemd hoek Esdoornlaan/Lindelaan behouden	19	6	3	4
Ook een beetje inbreiden, maar wel van hoge kwaliteit	2			
Uitbreiden bij Elfuursweg niet bij Reuevekamp	2			
Geen nieuwe bebouwing in buitengebied	1			
Wel herstructureren - nieuw voor oud	1			
Reuevekamp niet bebouwen	5			
Wel inbreiding; Reuevekamp Zuid is de dood voor Gorssel	2			
Uitbreiding beperken, landelijk karakter behouden	1			
Groene vingers in Reuevekamp Zuid	2			
Organische groei	1			
Bouwkundig gebeurt er ineens veel te veel. Je herkent het dorp straks niet meer. Uitbreiding faseren	3			
Nieuwe bebouwing in (leuke oude) stijl; stijl aanpassen aan omgeving	9			1
Geen woningen zoals Rietdekkerweg; wel hoek Kamperweg Veldhofstraat	1			
Bebouwen gemeentewerf vrijstaand/2 onder 1 kap	1			
Dorp groen houden	2			

Aangezicht Hoofdstraat behouden	1		
Functieverandering gemeentehuis	1		
Laagbouw (soms aangegeven niet meer dan 3 woonlagen)/geen hoogbouw/ geen vrijstellingen voor bouwhoogtes	20	1	1
Plan maken voor toekomstig winkelcentrum 2030 in Hoofdstraat	1		
Ruim bouwen geen rijtjes	1		
Versterkt aangezicht	1		
Beschermd dorpsgezicht (genoemd plein Roskam, Oldenhof, gemeentehuis, Tramhuisje)	6		
Laat bewoners meebepalen wat voor type huizen er gebouwd worden	1		
Aanpassen uitvoering nieuwbouw Hoofdstraat tegenover Rabobank. Nieuwbouw naast bakker stijlloos	5		
De Groene waarden heeft in negatieve zin het Dorpsbeeld bepaald; dit nooit meer. Neem voorbeeld aan Oude Cobercoterrein in Eefde	1		
Dorp behoeft mooie rustige vorm van huizen	1		
Karakteristiek uiterlijk behouden, passend in deze tijd/Modern landelijk	3		
Architectuur te modern Borkel, winkel naast bakke2/kapsalon	1		
Karakteristieke gebouwen behouden, Oldenhof (tramhuisje)	5	2	4
Geen blokkendozen	5		
Wel woningen zoals Dikkerskamp Everdinahof	1		
Sloop Bloemenkamp is ernstig en de foeilelijke nieuwbouw die daarvoor in de plaats komt	1		
Laat dorp een dorp blijven; met dorpse gebouwen en groen	2		
Duurzaam bouwen	2		
Geen groei; niet uitbreiden vanuit het oogpunt behoud voorzieningen	1		
Zodanige nieuwbouw dat winkels bestaansrecht houden	1		
Zorgvuldige procedures bij nieuwbouw	1		
Meer communicatie over plannen	2		
Actie tegen ondeugdelijke gemeentelijke besluitvorming is nodig om landschapvernietiging te voorkomen	1		1
Beeldkwaliteitplan als toetsingskader voor Welstand	1		
Oldenhof ontzien	1		
Kan Welstandscie weggestuurd worden?	1		
Meer controle van Welstandscie;	1		
	192		

Werken	aantal	prioriteiten		
		1e	2e	3e
Eén draadloos netwerk voor bedrijven en burgers	1			
Geen ketenwinkels; massawinkels	4			
Stop opleuken centrum	1	1		
Geen uitbreiding bedrijfsactiviteiten (niet klein, niet groot)	1			

Er zijn voldoende winkels	3		
Woondorp alleen winkels	1		
Economische bedrijvigheid concentreren in Deventer of Zutphen	1		
Dorpskarakter is belangrijk voor toerisme; toerisme activeren	1		1
Economische bedrijven uitbreiden	1		
Bedrijventerrein absoluut noodzakelijk	1	1	1
Kantoorverzamelgebouw voor zakelijke dienstverlening (gemeentehuis)	1		1
Blijf gemeentehuis gebruiken	1		
Ruimte voor starters zakelijke dienstverlening	1		
Veel meer profileren en profiteren in de Stedendriehoek	1		
Kleinschalig en dorps houden en stimuleren	3		
Alleen kleinschalige bedrijven tot 30 medewerkers;	1		
Geen productiebedrijven (en gebouwen) en grote bedrijven alleen dienstverlenend	6		1 1
Duidelijke winkelvisie met aantrekkelijkheid voor mensen van buiten Gorssel; speciaalzaken mogen mensen van buiten trekken	3		1
Winkels dienen 'dorps'karakter te houden dwz weinig uithangborden of borden op het trottoir	1		
Meer hotels etc en toeristisch pakket; geen	2		
Aantrekkingskracht winkels voor buiten mensen optimaliseren (parkeren ook buiten de Hoofdstraat)	1		
Karakter dorp toeristisch	1		
Gorssel moet qua winkels niet willen concurreren met Deventer en Zutphen en dient zich te beperken tot nichemarkten	1		
Meer variatie in winkels, meer bijzondere winkels (oa. genoemd galerie en cadeauwinkels)	4		
Winkellogo's in rijrichting	1		
Geen behoefte aan industrieterrein; deze in Deventer en Zutphen	3		
Oude ambachten aantrekken als economische bedrijvigheid + openluchtmuseum	1		
Zo centraal mogelijk een gemeentehuis	1		
	48		

Overig	aantal	prioriteiten		
		1e	2e	3e
Herkenbaarheid van (ontwikkelingen) verleden; gebouwen, verkaveling; groen	2			
Karakter van het dorp behouden (dorps, agrarisch, toeristisch); ook genoemd agrarisch is niet meer realistisch. Daarbij ook genoemd geen Laren NH, geen Haagse boulevard van maken	6			
Sociale cohesie; betrokkenheid	1	1		
Beelden en gedenktekens	2			
Functioneren van verenigingen, culturele uitingen zoals Jazz aan de IJssel	1			
Winkeliers meer eensgezind optrekken	1			
Communicatie van gemeente naar burger verbeteren; Politieke betrokkenheid met Gorssel beter	2			

Deelraden maken ipv 1 gemeenteraad	1	1
Voer formele dorpsraad in	1	
Meer Gorsselse mensen in de politiek	1	1
Andere naam voor gemeente (of liever nog ontbinden fusie)	2	1
Oude ambachten aantrekken als economische bedrijvigheid, plus openluchtmuseum	1	
Publieke functie voor Tramhuisje	1	
Van openluchtmuseum een tuin van vermaak maken	1	
Voldoende aandacht en ruimte voor verenigingsleven	1	
Procedure voor activiteiten vereenvoudigen	1	
Doorontwikkeling brede school	1	
Dorpsbelang boven geld=macht	1	
Geen poep op andermans stoep. Hondenbelasting invoeren. Poepschepje en plastic zak	1	
Duurzaamheid als basis voor alle plannen; energiezuinige verlichting	1	1
	29	

Werken

Bijlage 3

Overzicht reacties jeugd

Verslag enquête dorpsbeleving tussensoos (brugklassers) 11.01.2008

Wat is er goed en wil je zo houden?

Wat moet er volgens jou veranderen?

Wat mis je nog in ons dorp?

Groen en buitengebied:

(b.v. onderhoud groen en plantsoenen, bebouwing in het buitengebied, wegen van en naar het buitengebied)

- Gorssel heeft veel groen en een mooi buitengebied, dat willen we graag zo houden.
- Veel kuilen in de zandwegen.
- Veel hondenpoep op trapveldjes.

Wonen:

(b.v. hoogbouw of laagbouw, starterswoningen of dure woningen, moet er eigenlijk nog wel gebouwd worden in Gorssel en waar dan?)

- Gorssel moet een dorp blijven dus liever geen nieuwe huizen meer en zeker geen hoogbouw!!
(alle kinderen hebben dit ingevuld!!!!!!)

Voorzieningen:

(b.v. winkels, gezondheidscentrum, bibliotheek, Trefpunt, soos, sportverenigingen, zwembad)

- Geen leuke, 'gewone' winkels zoals b.v. een HEMA of een H&M of een winkel waar je games kunt kopen.
- In het dorp komen alleen maar meer 'kak'winkels. Te duur, dat kunnen wij niet betalen.
- Genoeg sportverenigingen, soos is erg leuk.
- Wat meer disco zou leuk zijn, misschien een soort Witkamp, 1 maal per maand een alcoholvrije tienerdisco.
- Het is geweldig dat we een zwembad hebben in Gorssel.

- Het zou nog fantastischer zijn als we een grote glijbaan hadden (alle kinderen hebben dit ingevuld!!) of een stroomversnelling. Ook mag het zwembad wel wat langer open blijven bij warm weer (september) en het winkeltje moet voldoende voorraad hebben.

Verkeer en veiligheid:

(b.v. zijn er voldoende fietspaden, is de straatverlichting goed, voel je je veilig in Gorssel?)

- Het grind tussen Vullerschool en gemeentehuis moet weg, kom je niet doorheen met je fiets.
- De Zutphense/Deventerweg blijft gevaarlijk en druk.
- We voelen ons veilig in Gorssel, straatverlichting en fietspaden zijn prima.

Oranjefeest:

(Wat vind je goed, wat niet, wat mis je?)

- Leuke activiteiten vorig jaar.
- Vooral het voetballen en het verspringen over de waterbak waren super!!
- We missen een oranjedisco

Conclusie:

- De tieners zijn tevreden over het wonen in Gorssel.
- Er is over het algemeen genoeg te doen.
- Ze voelen zich veilig in Gorssel.
- Wat ze vooral aanspreekt is het dorpse karakter van Gorssel.
- Het mag niet te druk worden of te vol gebouwd worden. Gorssel moet groen blijven.
- Het zwembad is erg belangrijk maar mag wel aangepast worden aan wat tieners leuk vinden.

Hoofdstraat

Bijlage 4

Aandachtspuntenanalyse

De inwoners van Gorssel hebben tijdens de startbijeenkomst in november 2007 over zeven verschillende thema's hun opmerkingen, ideeën en verbeterpunten kunnen inbrengen. Vervolgens kon door middel van prioriteitsstickers worden aangegeven wat men (extra) belangrijk vond.

Onderstaand schema laat zien welke waarde de bewoners toekennen aan de verschillende thema's.

Vervolgens is per thema puntsgewijs weergegeven welke onderwerpen het belangrijkst worden bevonden, ofwel een verlanglijstje per thema. Voor de gedetailleerde lijst wordt verwezen naar bijlage 2.

Thema	Aantal punten (+ prioriteitsstickers)
Wonen	192 (+ 48)
Verkeer	196 (+ 22)
Buitengebied	164 (+ 41)
Voorzieningen	180 (+ 10)
Groen, groenonderhoud en wegenonderhoud	138 (+ 23)
Werken	48 (+ 8)
Overig	36 (+ 8)

Wonen

- Nieuwbouw alleen voor de lokale behoefte, vooral ook voor starters en senioren.
- Beperkt bouwen en daarbij de kleinschaligheid van Gorssel behouden. Gorssel is geen overloopgebied voor Stedendriehoek.
- Organische groei van het dorp. Uitbreiding aan rand van het dorp met mate. Bij inbreiding de huidige open plekken zoveel mogelijk handhaven.
- Woningbehoefte onderzoeken. Ook rekening houden met landelijke trend van krimp.
- Hoogbouw vermijden. Nieuwbouw aanpassen aan het karakteristieke dorpsgezicht.
- Projectontwikkelaars mogen niet de gang van zaken in Gorssel bepalen.

Verkeer

- Goed openbaar vervoer naar Zutphen, Deventer en Lochem, ook 's avonds en op zondag.
- Bestrating met grijze halfverharding in centrum zoveel mogelijk vervangen.
- Probleem met gladde tegels in Hoofdstraat oplossen.
- Hoofdstraat veiliger maken voor fietsers en voetgangers (denk aan senioren).
- Joppelaan veiliger maken, vooral voor fietsers. Bij overweg is de weg te smal.
- Nagaan of alle verkeersborden noodzakelijk zijn, bijvoorbeeld ook voor 30 km-zones. Als 30 km-zones gehandhaafd worden, dan ook naleving controleren.
- Parkeerprobleem in en nabij Hoofdstraat aanpakken. Auto's vormen vaak obstakels voor voetgangers. Niet meer parkeerplaatsen, maar wel handiger indeling.
- Fundamentele oplossing voor N348.
- Overwegen een aantal (hoge) verkeersdrempels te vervangen door wegversmallingen.

Buitengebied

- Buitengebied laten zoals het is. Geen extra bebouwing, agrarisch gebruik handhaven, open landschap (enken) handhaven. Tegengaan van verrommeling landschap.
- Behoud en beter onderhoud van zandwegen en fietspaden.
- Zandwegen bij voorkeur als 30 km-zones.
- Meer fiets- en wandelwegen aanleggen, ook nabij IJssel.
- IJssel toegankelijk maken, ontsluiten voor Gorsselnaren en toerisme.

Voorzieningen

- Behoud van Den Oldenhof als gezichtsbepalende factor in de Hoofdstraat.
- Den Oldenhof behouden als gezondheidscentrum met welzijnsvoorzieningen, maar mogelijk nog meer (openbare) functies geven.
- Winkelbestand is over het algemeen voldoende, liever geen winkelketens.
- Gemeenteloket behouden voor aantal functies.

- Sport- en recreatievoorzieningen handhaven.
- Zwembad behouden.
- Bibliotheek handhaven en bereikbaarheid bibliotheek vergroten.
- Pontje eerder in het seizoen openstellen.

Groen, groenonderhoud en wegenonderhoud

- Karakteristieke open (groene) plekken in dorpskern handhaven (inclusief openluchttheater, historische waterdijk) en mogelijk nog uitbreiden.
- Groenvoorzieningen beter onderhouden.
- Bomenplan maken en tijdig voor vernieuwing zorgen.
- Park bij Den Oldenhof verder opknappen en openbare functie geven.
- Groenstroken bij woningen opknappen en snippergroen grenzend aan tuinen zo mogelijk aan bewoners verkopen.

Werken

- Economische bedrijvigheid kleinschalig houden: winkels, dienstverlening en toerisme.

Overig

- Huidig karakter van het dorp behouden: dorps, agrarisch, toeristisch.
- Sociale cohesie versterken.
- Meer culturele activiteiten en voorzieningen.

Dorpsplan Gorsseel

een groene kern met kansen